

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Kontaktperson:

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:
14.01.2025

INNSPILL FRA Å ENERGI TIL NÆRINGS-OG FISKERIDEPARTEMENTET OM CLEAN INDUSTRIAL DEAL

Takk for anledningen til å komme med innspill. Å Energi som et fornybarkonsern med virksomhet i hele verdikjeden for fornybar energi, følger utviklingen i den Europeiske Unionen (EU) tett, og er opptatt av å tidlig ta del i regelverksutviklingen. Det er derfor positivt at departementene inviterer aktørene til å komme med synspunkter i en tidlig fase.

Overordnet har Å Energi forventninger til at EUs Clean Industrial Deal (CID) vil kunne bidra til raskere prosesser for energiomstilling, mer forutsigbare kraftpriser og et statsstøtteregulverk som er mer tilpasset utfordringene Europa står overfor.

Vi har følgende vurderinger knyttet til CID, som vi mener norske myndigheter bør ha med seg inn i sin dialog med EU, basert på det vi har av informasjon på nåværende tidspunkt:

- 1) Markedsdesign: høye energipriser er identifisert som en utfordring for europeisk industri. I Draghi-rapporten løftes målet om å redusere gjennomslaget fra marginalprisene (oftest gasskraft) til sluttbrukerprisene, spesielt for kraftintensiv industri. Å Energi forventer derfor at CID vil føre til nye diskusjoner om markedsløsninger som frakobler sluttbrukerprisen på elektrisitet fra prisen på fossil kraft. Et hovedspørsmål her er om det kommer til og gjøres endringer i prissettingsmodellen slik vi kjenner den i dag? Dette vil ha stor betydning for norske kraftselskaper og vil kunne redusere verdien av vannkraften og nytteverdien av kraftutveksling. Å Energi mener at dagens markedsmodell for engrosmarkedet, som bygger på marginalprising, bør bestå og at alternative modeller for prissetting ikke kan ivareta effektiv ressursutnyttelse i like stor grad som i dagens system (også vist gjennom strømprisutvalgets utredning i 2023). Det er viktig at norske sektormyndigheter er samkjørte og prioriterer problemstillingen, og involverer norske kraftselskaper i diskusjonen rundt dette. Løsninger for Europa på dette punktet vil ikke nødvendigvis passe for Norge.
- 2) Statsstøtte: Utbyggingen av og investeringen i ny fornybar energiproduksjon vil være viktig for å få ned energikostnadene. Et sentralt spørsmål her er om EU i større grad vil åpne opp for bruk av statsstøtte i form av differansekontrakter (CfDer) for ny kraftproduksjon. Draghi-rapporten fremhever at investeringer i ny produksjon bør styres ved at staten garanterer differansekontrakter/lange kontrakter (PPAer) for ny kraftproduksjon basert på fornybar energi og kjernekraft, og etter hvert også for eksisterende produksjon. Det er svært usikkert hvordan dette vil utvikle seg og bli tatt opp i CID. Økt bruk av støttemekanismer for ny produksjon, vil kunne utfordre markedets evne til å levere lønnsomme kraftprosjekter. Å

Energi mener at det er dagens markedsmodell som skal gi prissignaler for utbygging av ny kraft. Vi mener samtidig at det bør legges til rette for markedsbaserte ordninger for risikoavlastning, og vi er åpne for at det i en overgangsperiode vil være nødvendig med støtteordninger til umodne teknologier for å skape tilstrekkelig trygghet for investeringsbeslutninger. Over tid må ny kraft være lønnsom basert på inntekter fra markedene.

- 3) Samarbeid eller uavhengighet? Å Energi forventer at økt sammenkobling av markeder og mellomlandsforbindelser blir enda viktigere for EU fremover. Dette for å sikre et mer effektivt og sikkert kraftsystem. Det er foreløpig uklart hvordan CID vil dekke dette området. Å Energi mener at samarbeid og sammenkobling med Europa vil bli viktigere fremover, både for norsk forsyningssikkerhet, for å nå klimamål og for å sikre en effektiv utnyttelse av energiresursene. I diskusjonen om hvordan man sikrer en konkurransedyktig industri i Europa er spørsmålet om hvordan man utnytter de energiresursene man har på best mulig måte helt sentralt. Her bør Norge ha et tydelig standpunkt og ta en aktiv rolle for å sikre gode og effektive løsninger som ivaretar norske interesser.

Å Energi ser frem til videre dialog rundt EUs Clean Industrial Deal, og bidrar gjerne med ytterlig informasjon om våre posisjoner og arbeid med EU-saker.

Med vennlig hilsen
Unni Farestveit
Leder Rammevilkår
Å Energi AS